

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้จัดทำได้ทำการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ ใครงานบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยผู้กำกับภาพและเรียนรู้กระบวนการถ่ายทั้งหมดในรายการ “สื่อออนไลน์ ไทยแลนด์ตอน เดอะ เอ็กซ์คลูซีฟ กอล์ฟ ชาลเลนจ์” ผู้จัดทำสามารถสรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องได้ ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยผู้กำกับภาพ

2.1.1 แนวคิดวัตถุประสงค์หลักในการเลือกใช้มุมกล้อง

2.1.2 แนวคิดของความหมายของระยะขนาดภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคของการถ่ายทำรายการโทรทัศน์

2.2.1 แนวคิดและเทคนิคการเคลื่อนไหวของกล้อง

2.2.2 แนวคิดและเทคนิคการปรับโฟกัสภาพ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของการถ่ายทำรายการข่าว

2.1.1 แนวคิดของวัตถุประสงค์หลักในการเลือกใช้มุมกล้อง

มุมกล้อง หมายถึง ทิศทางที่ตั้งกล้องกับวัตถุที่ถูกถ่ายประกอบด้วยมุมหลักๆดังนี้

1. มุมกล้อง ออบเจกทีฟ (Objective Camera Angle) มุมกล้องมุมนี้ทำให้ผู้ดูได้เห็นภาพ โดยตรงจากเลนส์กล้อง ซึ่งทำหน้าที่เสมือนตาผู้ดู

2. มุมกล้อง ซับเจกทีฟ (Subjective Camera Angle) มุมกล้องมุมนี้ใช้แทนกล้องแทนผู้ดู ทำให้ผู้ดูเป็นเสมือนผู้แสดงที่อยู่นอกจอ ผู้แสดงจะมองหรือพูดกับเลนส์กล้อง ทำให้รู้สึกว่าคุณแสดงใน จอมองหรือพูดกับผู้ดูโดยตรง ทำให้ผู้ดูรู้สึกว่าคุณเข้าไปมีส่วนร่วมใน ภาพยนตร์เรื่องนั้น

3. มุมกล้อง พอยต์ออฟ วิว (Point view camera angle ,POV) มุมกล้องมุมนี้ผู้กำกับให้ผู้เห็นภาพเหตุการณ์จากสายตาของผู้แสดงอีกทีหนึ่ง ผู้ดูจะเห็นผู้แสดงจากมุมมองออบเจกทิฟและเห็นภาพที่ผู้แสดงเห็นจากมุมมอง พอยต์ออฟ วิว

4. มุมที่ผู้กำกับกำหนดขึ้นเอง (Director Interpretative Camera Angle) เป็นมุมกล้องที่ผู้กำกับอาจกำหนดมุมกล้องขึ้นมาเพื่อให้เรื่องราวเร้าใจชวนติดตามยิ่งขึ้น เพื่อให้การสื่อสารเข้าถึงอารมณ์ของผู้ดูโทรทัศน์ได้อย่างเต็มที่มุมมองภาพหมายถึง จุดที่ปรากฏบนจอภาพยนตร์และจอโทรทัศน์ ผู้กำกับจะกำหนดว่าจะเสนอภาพจากมุมใด คือให้ผู้ดูมองเห็นภาพจากมุมใดจึงจะน่าสนใจและสมจริงกับเรื่องราวที่เสนอมุมมองภาพหรือที่นิยมเรียกว่ามุมกล้องโดยทั่วไปจะประกอบไปด้วย 3 มุมได้แก่

1. มุมสูง (High Angle) ตั้งกล้องถ่ายภาพยนตร์และโทรทัศน์ไว้สูงกว่าวัตถุ ถ้าเป็นภาพสถานที่กว้างใหญ่ การถ่ายภาพไกลจากมุมสูงทำให้เห็นภาพได้กว้างไกลเป็นการเปิดฉากแนะนำสถานที่ได้เป็นอย่างดีแต่ถ้าเป็นการถ่ายคน จะเป็นการเสนอให้เห็นว่าคนๆ นั้นไม่สำคัญเป็นคนต่ำต้อย ไม่สง่างาม

2. ภาพมุมระดับสายตา (Eye Level Angle) เป็นภาพที่ตั้งกล้องในระดับสายตาของคนหรือของวัตถุที่ถูกล่า ภาพในระดับสายตาเพื่อสื่อความหมายว่าภาพที่ปรากฏจะเป็นภาพให้ความรู้สึกธรรมดาไม่เด่นอะไร

3.ภาพมุมต่ำ (Low Angle) เป็นภาพที่ตั้งกล้องถ่ายในระดับต่ำกว่าคนหรือวัตถุที่ถูกถ่ายเป็นภาพที่เห็นดู สื่อความหมายหรือ ให้เกิดความรู้สึกว่าคนหรือวัตถุที่ถูกถ่ายมีความสำคัญมากกว่าปกติ น่าเคารพ นับถือ

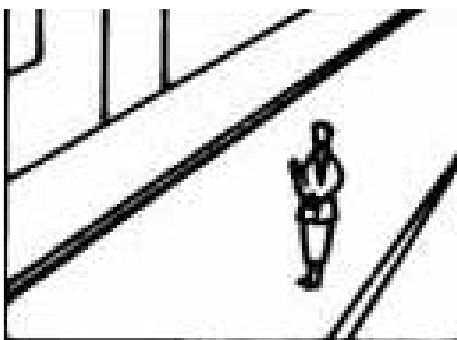

2.1.2 แนวคิดของความหมายของระยะขนาดของภาพ

ขนาดภาพ หมายถึง บริเวณของภาพที่ถ่าย มักจะเรียกว่า ช็อต (Shot) ประกอบด้วยขนาดต่างๆ ดังนี้

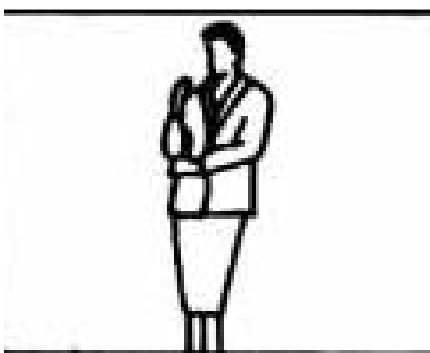
ภาพไกลมาก (Extreme Long Shot หรือ ELS)

ขนาดภาพลักษณะนี้กล้องจะตั้งอยู่ไกลจากสิ่งที่ถ่ายมาก ซึ่งภาพที่ได้จะเป็นภาพมุมกว้างผู้ชมสามารถมองเห็นองค์ประกอบของฉากได้ทั้งหมด สามารถมองเห็นสิ่งที่ถ่ายได้เต็มสัดส่วนแม้สิ่งที่ถ่ายนั้นจะมีขนาดเล็กก็ตาม ซึ่งภาพลักษณะนี้ จะเป็นภาพแนะนำสถานที่เหมาะสำหรับการปูเรื่องเริ่มเรื่อง ภาพไกลขนาดนี้จะสร้างความโอ้อ่า อลังการ แสดงออกถึงความใหญ่โตของสถานที่

ภาพไกล (Long Shot หรือ LS)

ขนาดภาพแบบนี้ไม่สามารถกำหนดระยะห่างระหว่างกล้องกับสิ่งที่ถ่ายได้แต่จะกำหนดโดยประมาณว่าสิ่งที่ถ่ายจะอยู่ในกรอบ (Frame)พอดี ถ้าเป็นคน ศีรษะจะพอดีกับกรอบภาพด้านบน ส่วนกรอบภาพด้านล่างก็จะพอดีกับเท้าซึ่งสามารถเห็นบุคลิกอากัปกริยาการแสดงการเคลื่อนไหว ตำแหน่งที่อยู่ในการแสดงหรือในฉาก ด้วยเหตุนี้จึงสามารถใช้เป็นภาพแนะนำตัวละครหรือเริ่มฉากใหม่ได้

ภาพปานกลาง (Medium Shot หรือ MS)

ขนาดภาพลักษณะนี้เป็นภาพบุคคล ผู้ชมจะได้เห็นตั้งแต่เอวของนักแสดงขึ้นไปจนถึงศีรษะ ขนาดภาพแบบนี้ผู้ชมสามารถเห็นการเคลื่อนไหวของนักแสดง และรายละเอียดของฉากหลังพอสมควร ซึ่งพอที่จะเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ จึงถือได้ว่าเป็นภาพที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ในเรื่องได้ดี ขนาดภาพปานกลาง เป็นขนาดภาพที่นิยมใช้มากที่สุดเพราะใช้เป็นภาพเชื่อมต่อ ซึ่งนิยมใช้กันมากในภาพยนตร์บันเทิง

ภาพใกล้ (Close-Up หรือ CU, Close Shot หรือ CS)

ภาพใกล้ ผู้ชมจะมองเห็นนักแสดงตั้งแต่ไหล่ขึ้นไป เป็นขนาดภาพที่ผู้ชมสามารถเข้าถึงอารมณ์ของนักแสดงได้มากที่สุดและภาพขนาดใกล้นี้ยังสามารถบังคับให้ผู้ชมสนใจในวัตถุที่กล้องกำลังถ่าย หรือสิ่งที่กำลังนำเสนอ

ภาพใกล้มอง (Extreme Close-Up Shot หรือ ECU, Big Close-Up หรือ BCU)

เป็นภาพที่ถ่ายในระยะใกล้มากๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเน้นสิ่งที่ถ่าย เพื่อให้ผู้ชมเห็นรายละเอียดของวัตถุ หรือเพื่อเพิ่มความเข้าใจในกรณีที่วัตถุมีขนาดเล็กมากๆ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคของการถ่ายรายการโทรทัศน์

2.2.1 แนวคิดและเทคนิคการเคลื่อนไหวกล้องในการถ่ายทำ ภาพเป็นสื่อกลาง ในการ
ดำเนินเรื่องและสื่อความหมาย การใช้กล้องในการสื่อความหมายนั้น

การเคลื่อนกล้องจะทำให้ภาพที่ปรากฏเปลี่ยนไป ทำให้การสื่อความหมายเปลี่ยนไปด้วยซึ่ง
จะมีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะคือ

1. การสื่อความหมายโดยภาพเปลี่ยนไปแต่ไม่ใช้การเคลื่อนกล้อง
2. การสื่อความหมายโดยภาพเปลี่ยนไปและใช้การเคลื่อนที่ของกล้อง

การสื่อความหมายโดยกล้องไม่เคลื่อนที่

1. การสื่อความหมายโดยภาพเปลี่ยนไปแต่ไม่ใช้การเคลื่อนที่ของกล้องมีอยู่ด้วยกัน 2
ลักษณะคือ

1. ลักษณะการซูม (Zoom) เป็นการเปลี่ยนขนาดของภาพขณะกำลังบันทึกภาพ โดยไม่ต้อง
เคลื่อนที่กล้องหรือเปลี่ยนตำแหน่ง

การเปลี่ยนขนาดภาพถ้าเปลี่ยนจากภาพขนาดมุมกว้างมาเป็นมุมแคบจะเรียกว่า Zoom In ถ้ามุมแคบ
เป็นมุมกว้างจะเรียกว่า Zoom Out

วัตถุประสงค์การซูม Zoom

เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกว่ สิ่งที่ถ่ายถูกดึงเข้ามาใกล้ตัวหรือถอยห่างออกไป เกิดการเคลื่อนไหวขึ้น
ในภาพ เนื่องจากการเปลี่ยนขนาดของภาพอย่างต่อเนื่อง

เทคนิค การใช้ Zoom แต่ครั้งจะต้องพิจารณาเรื่องของจังหวะของการซูมว่าช้าหรือเร็ว
เพราะจะมีผลต่อความรู้สึกของผู้ชม การซูมช้า จะให้ความรู้สึกนุ่มนวล การซูมเร็วจะเหมาะกับฉาก
ที่ตื่นเต้นเพราะเป็นการดึงภาพเข้าออกอย่างกะทันหัน

2. ลักษณะการชิฟโฟกัส (Shift Focus)

เป็นการควบคุมชิ้นเลนส์เพื่อเปลี่ยนความคมชัดของภาพ ไปยังวัตถุ 2 จุดในภาพ

วัตถุประสงค์การชิฟโฟกัส

เพื่อนำความสนใจ หรือ ใช้เพื่อแสดงความเชื่อมโยงระหว่างสิ่ง 2 สิ่งในภาพจะเป็นการ
บังคับผู้ชมให้ติดตามหรือสนใจสิ่งทีชัดเจน

2.การสื่อความหมายโดยภาพเปลี่ยนไปแต่ใช้การเคลื่อนของกล้อง มีอยู่ด้วยกัน 7 ลักษณะคือ

- 1.ลักษณะการแพน (PAN)
- 2.ลักษณะการทิลท์(Tilting)
- 3.ลักษณะการดอลลี่(Dolly)
- 4.การทรักค้(Trucking)
- 5.ลักษณะการแทรก(Tracking)
- 6.ลักษณะการเครนหรือบูม(Crane-Boom)
- 7.การสั่นหรือโยก(Vibration-Cant)

การแพน (Pan)

เป็นวิธีการเคลื่อนที่กล้องถ่ายในลักษณะการย้ายกล้องเคลื่อนที่ไปในแนวนอนหรือราบ อาจเริ่มจากซ้ายไปขวา หรือจากขวาไปซ้ายก็ได้

วัตถุประสงค์ ของการแพนกล้องอาจเกิดขึ้นได้จากวัตถุประสงค์ของการนำเสนอหลายประการ คือเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์หรือเกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ถ่ายสองสิ่งอยู่ห่างกันเช่นการแพนจากคนที่เฝ้ามองไปยัง บุคคลหนึ่งที่ยืนอยู่ หรือใช้ในการตามวัตถุที่มีการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งในภาพ

การทิลท์ (Tilting)

ลักษณะการทิลท์ (Tilting)เป็นการเคลื่อนไหวกล้องอีกลักษณะหนึ่งเป็นการเคลื่อนกล้องในแนวตั้ง (Vertical Pan)กล้องถ่ายจะยังคงอยู่ในระดับเดิมเพียงแต่มุมการบันทึกภาพเท่านั้น ที่ถูกขยับไปในองศาที่สูงขึ้นกว่าเดิม หรือองศาถูกกดต่ำกว่าเดิม

วัตถุประสงค์ คือ ใช้ในการนำเรื่องจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง หรือตามการเคลื่อนที่ของวัตถุในลักษณะแนวตั้ง

การดอลลี่(Dolly)

เป็นวิธีการเคลื่อนไหวกล้องในรูปแบบการตั้งอยู่บนพาหนะที่มีล้อซึ่งเคลื่อนที่ไปมาบนพื้นหรือเลื่อนไปตามราง ทำให้สามารถเคลื่อนที่ตามภาพเหตุการณ์ได้ในมุมมองต่างๆกัน เหมาะสำหรับการบันทึกภาพอย่างต่อเนื่องเป็นช็อตยาว

การบรรทุก(Trucking)

เป็นการเคลื่อนไหวของกล้องในทางขนานกับวัตถุหรือเลียบเคียงสิ่งที่ถ่าย ในบางกรณีการเคลื่อนที่ของกล้องอาจไม่เป็นแนวตรงแต่จะเคลื่อนในลักษณะเฉียงในลักษณะเฉียงโค้ง อาจเรียกว่า อาร์ค(Arc)

การเข็นหรือบูม(Crane-Boom)

ลักษณะการเข็นหรือบูม(Crane-Boom)เป็นการเคลื่อนกล้องโดยใช้อุปกรณ์โดยเป็นการเคลื่อนกล้องจากที่สูงแล้วเคลื่อนมาต่ำ

การสั่นหรือโยก(Vibration-cant)เป็นการสั่นหรือโยกเอียงกล้อง

2.2.2 แนวคิดและเทคนิคการโฟกัสภาพ

“Depth of Field” (ตัวย่อ คือ D.O.F) ส่วนภาษาไทยนั้น ใช้คำว่า ระยะชัดตื้น หมายถึง ระยะชัดของภาพในแนวลึก (ความลึกเข้าไปในภาพ ไม่ใช่แนวซ้ายหรือขวา) คำว่าชัดตื้น คือภาพ ที่มีความชัดในช่วงระยะของการโฟกัสเท่านั้นถ้าจะขยายความระยะชัดลึก คือ ระยะที่ให้ภาพคมชัด จากจุดที่โฟกัส ลึกเข้าไปด้านหลัง และด้านหน้า สมมติว่า มีคนเข้าแถวต่อกัน 10 คน ถ้าตั้งค่ากล้องแล้วโฟกัสไปที่คนที่ 5 พอถ่ายภาพออกมา ชัดตั้งแต่คนที่ 2 ถึง คนที่ 8 อย่างนี้เรียกว่า มีระยะชัดลึกมากหรือตั้งค่ากล้องใหม่ โฟกัสไปที่คนที่ 5 เช่นเดิม แต่ภาพที่ออกมาชัดแค่คนที่ 5 คนที่ 6 ถัดไปคนที่ 10 ไม่ชัดและคนที่ 1 ถึงคนที่ 4 ก็ไม่ชัดด้วยอย่างนี้เรียกว่ามีระยะชัดลึกน้อย สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อระยะชัดลึกมีอะไรบ้าง

1.ขนาดของรูรับแสง หรือค่า F ของเลนส์ การตั้งค่ารูรับแสงให้มีขนาดกว้าง (ค่าFน้อยๆ)จะส่งผลให้ภาพมีระยะชัดลึกมากดังนั้นเวลาถ่ายภาพคนแล้วฉากหลังเบลอหรือถ่ายภาพที่เรียกว่าหน้าชัดหลังเบลอ จะต้องปรับตั้งค่ารูรับแสงให้กว้างๆ ส่วนการถ่ายวีให้เห็นชัดๆ ตั้งแต่หน้าสุดยันภูเขาไกลๆ ให้ตั้งค่ารูรับแสงแคบๆไว้

2.ระยะจากเลนส์ถึงวัตถุที่โฟกัส ยิ่งใกล้มากยิ่งขึ้นทำให้ระยะชัดลึกน้อย ถ้าต้องให้ระยะชัดลึกมากขึ้นก็ขยับกล้องออกมาไกลๆ วัตถุที่โฟกัส ในส่วนนี้ต้องดูที่ระยะเลนส์ว่า ระยะโฟกัสใกล้สุด ที่เลนส์สามารถทำได้เป็นเท่าไร

3.ระยะจากวัตถุที่โฟกัส ถึงฉากหลังถ้าต้องการให้ฉากหลังเบลอมากๆควรเลือกหามุมที่ทำให้วัตถุ กับฉากหลังที่ระยะกัน ไกลๆและทางยาวโฟกัสของเลนส์ มีผลต่อระยะชัดลึกของภาพโดยเลนส์มุมแคบ จะให้ระยะชัดลึกน้อยกว่า เลนส์มุมกว้าง เช่น 300mm จะให้ภาพชัดตื้นมากกว่าเลนส์ 50mm เป็นต้น

วิธีดูระยะชัดลึกของภาพมี 2 วิธี

1. ปุ่มเช็คชัดลึกโดยปกติ โดยปกติ เลขสี่จะถูกปรับขนาดรูรับแสงไว้ที่กว้างสุดเสมอ เพื่อให้มีแสงสว่างมากพอที่จะให้โฟกัส จากช่องมองภาพได้ชัดเจน (เฉพาะช่วงเวลากดชัตเตอร์เพื่อถ่ายภาพกล้องจะมีกลไกปรับรูรับแสงไปตามที่เราตั้งไว้) ปุ่มเช็คชัดลึก คือปุ่มที่ไปปรับรูรับแสงให้เป็นขนาดตามที่ตั้งค่าไว้เมื่อรูรับแสงหรือลงก็จะทำให้เห็นภาพจริงเหมือนที่จะถ่ายแต่ลักษณะการมองจะมีความลำบาก เพราะช่องมองภาพก็จะมีตามขนาดรูรับแสงที่ปรับด้วย ปุ่มเช็คชัดลึก บางรุ่นอยู่ที่เลนส์ บางรุ่นอยู่ที่กล้อง แล้วมีเฉพาะกล้อง SLR เท่านั้น กล้องแบบ Rangfinder ทำไม่ได้ เพราะ ไม่ได้มองภาพผ่านเลนส์

2. D.O.F. Scale จะมีหรือไม่มี ไม่ได้แบ่งตามชนิดของกล้อง แต่จะขึ้นกับผู้ผลิตเลยว่า จะทำมันลงไปบนกล้องรุ่นนั้น ๆ หรือ ไม่ โดยทั่วไปจะอยู่บนเลนส์โดยเป็นขีดตามค่ารูรับแสงจะมีไปทางซ้ายและขวาเหมือนกันละจะมีเลขบอกระยะโฟกัสบนเลขสี่อยู่คู่กันด้วย ระยะชัดลึก คือช่วงที่เลขบอกระยะโฟกัสครอบคลุมจากซ้ายไปขวาตามค่ารูรับแสงที่ตั้งไว้ตัวอย่างเช่น สมมติว่าจุดโฟกัสห่าง 3 เมตรเลขบอกระยะโฟกัส 3 เมตรจะไปตรงกับขีดกลางถ้าปรับค่า F ไว้ที่ F8 ระยะชัดลึกของภาพจะครอบคลุมตั้งแต่ขีดเลข 8 จากซ้ายไปขวา คือ ประมาณ 2.5 เมตร ไปจนถึงเกือบๆ 5 เมตรจะเป็นช่วงที่มีภาพชัดสังเกตุว่ายิ่งเลข F น้อยช่วงก็แคบลง คือรูรับแสงกว้างระยะชัดลึกก็จะน้อยนั่นเอง ดังนั้นสรุปคร่าวๆ ได้ว่าอยากได้น้ำชัดหลังเบลอนากหลังละลายและที่ตั้งค่ารูรับแสงกว้างๆ จ่อเลนส์ไปใกล้ๆ แบบให้มากเท่าที่ทำได้ แล้วแต่ภาพวิว เราจะโฟกัสตรงไหน ด้านหน้า ด้านหลัง ตรงกลาง อย่างที่นิยมใช้กันคือ โฟกัสไปที่ระยะความ 1/3 ของภาพ คือภาพที่ถ่ายมีความลึกเข้าไปเท่าไรให้โฟกัสที่ความลึก 1/3 ของความลึกทั้งหมด จะได้ว่า ภาพจะชัดตั้งแต่ความลึก 2.5 เมตรไปจน Infinity ง่ายดีมีขยับลองไปใช้กันดูตัวเลขอาจจะแตกต่างกันไปตามแต่การออกแบบเลนส์